

Agustín Fernández Paz, escritor

«Os anuncios que aparecen nos xornais son unha fonte inesgotable de historias»

Cada día, os xornais traen un feixe de historias de todo o mundo. Os titulares recollen acontecementos, épicos, tristes, felices ou dramáticos. Pero os periódicos tamén teñen a súa letra miúda. E nela

detívose Agustín Fernández Paz para escribir os relatos recollidos en «Contos por palabras». Anuncios que en principio parecen só buscar un emprego poden tirar do fío da imaxinación e abrir a porta para que

o fantástico entre na vida cotiá. «Contos por palabras» foi o primeiro libro galego en acadar o Premio Lazarillo é un volume que convida a disfrutar a lectores non só novos, senón de tódalas idades.

XESÚS FRAGA
A CORUÑA

Cando apareceu por primeira vez nas librerías *Contos por palabras*, houbo críticas que louvaron a imaxinación do autor Agustín Fernández Paz (nacido en Vilalba en 1947). Tanto, que algúns ata chegaron a pensar que os anuncios que encabezan cada un dos contos recollidos neste libro tamén foran inventados polo autor. O escritor empeza a entrevista cunha aclaración: «Quero dicir que son reais, algúns deles de La Voz».

¿E como foi o de inventar os contos a partir dun anuncio nun xornal?

«Ocorréuseme un día que aí había historias para contar. Aínda que os anuncios cambiaron moito: hoxe parece que habería que escribir un título para *La sonrisa vertical*. Vin que nas catro ou cinco liñas dun anuncio estaba contida unha historia, así que decidín escribirlas. Fixen quince ou dezaseís e logo elixín as que me pareceron as mellores. Os xornais son unha fonte inesgotable de historias.

Dixo que era onde se atopaba a xente corrente nun xornal...

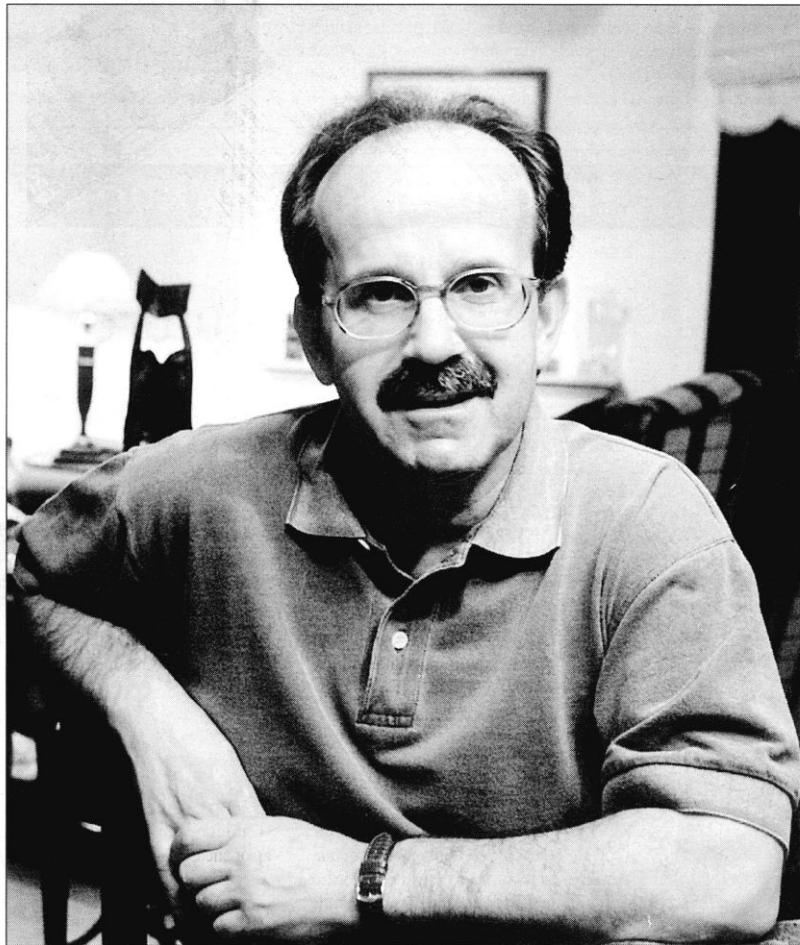
«Para min foi un abraio moi grande ver o que daban de si as historias dos anuncios. Eu lle dicía á xente que era imposible, que os xornais falaban de xente importante, pero aí estaban as historias, en cinco ou seis palabras nos anuncios.

E de algo tan cotiá como os anuncios por palabras saen historias fantásticas.

«Eu fágoo adrede, gústame esa mestura dos elementos fantásticos con outros da vida real. Isto permíteme meter personaxes que son arquetipos: polos contos aparecen Spíderman, un vampiro, un lobishome... Creo que é unha forma de ter ó lector xa medio gañado desde o principio do texto, porque son personaxes de eficacia probada.

¿Enténdese así que na vida cotiá tamén hai momentos de aventura?

«Debaixo das páxinas deste libro latexa un xeito de entender a vida coma unha sorpresa continua. Participo desa visión do mundo chamémoslle cunquairán, de mestura da realidade e a fantasía.

Agustín Fernández Paz recibiu numerosos galardóns por «Contos por palabras»

MERCEDES MORALEJO

Un autor de vinte títulos que é, ante todo, «un lector»

Agustín Fernández Paz é perito industrial, mestre e profesor de lingua galega no ensino secundario. Neste ámbito da súa vida, o seu nome está ligado ós movementos de renovación pedagóxica. Na súa fructífera faceta como escritor, leva publicados máis de vinte libros polos que recibiu numerosos galardóns, como o Premio Merlín ou o Edebé. Entre eles destacan *As flores radiactivas* (1993), *Rapazas* (1993), *Trece anos de Branca* (1994), *Cartas de inverno* (1995), *O laboratorio do doutor Nogueira* (1998), *Cos pés no aire* (1998) ou *No corazón do bosque* (2001). Con *Contos por palabras* gañou o premio Lazarillo en 1990.

¿Cando tomou a decisión de pasar de ser só lector a tamén escribir?

«Pois foi un cúmulo de casualidades desas que hai na vida. Pero creo que un escritor é ante todo lector, e se eu acabei escribindo é porque antes me encantaba ler. Tamén naquela época tiñamos unha conciencia de que había un gran baleiro na literatura infantil e xuvenil en Galicia, na etapa de despois do franquismo, e nos lanzamos a escribir.

«Goma Jostein Gaarder, loitaría por un estatus para a literatura infantil e xuvenil»

O éxito de *Contos por palabras*, de Agustín Fernández Paz, non se limita ás vendas, senón que tamén recibiu numerosos recoñecementos e galardóns.

«Contos por palabras» foi un libro moi premiado.

«Creo que é o máis recoñecido de todos os meus; eu non sei se será o mellor ou non ca última novela que escribín. Era a primeira vez que un libro escrito noutra lingua que o castelán gañaba o premio Lazarillo. Tamén foi incluído nunha lista dos cen mellores libros publicados en España no século XX. Así que non me podo queixar.

Tamén empezou a chamar a atención sobre os escritores de literatura infantil e xuvenil de Galicia.

«Si, foi dos primeiros en facer ver á xente de fóra o que tiñamos aquí, e empezaron as traducións.

Peró semella que aínda non se venceu

ese prexuízo de que é «só» literatura para rapaces.

«Foi unha ledicia para min que se seleccionase este libro, porque, se o seu primeiro público son os rapaces, calquera adulto pode disfrutalo. Estou dacordo con Jostein Gaarder cando di que loitaría por un estatus para a literatura infantil e xuvenil. É certo que había certa invisibilidade destes autores e obras, pero creo que houbo cambios significativos.

¿É un xénero ligado á tradición oral?

«Por aí hai unha veta moi interesante que está sendo explorada, e que xa estaba en Cunqueiro, nas súas semblanzas: son moi elaboradas pero están vencelladas á tradición oral. En Galicia ocorre máis que en outras literaturas, e nos conecta máis con Latinoamérica que co peninsular. Hai unha serie de recursos desta tradición que son moi útiles para a literatura, e este libro ten unha pegada diso.

Antes falabamos de arquetipos. Se tivese

que escribir dentro de cen anos, ¿sería un arquetipo Harry Potter?

«Non sabería que dicirche. Eu lin os libros e lles recoñzo unha valía literaria. Son boas narracións, ben feitas. Pero hai que agardar varios anos para ver como se decanta ese fenómeno. O que conta, en esencia, un rapaz que non está satisfeito coa súa vida e busca a plenitude nun mundo distinto, é unha idea que xa está explotada. Forma parte das persoas.

¿Que lía vostede de cativo?

«Pertenzo a esa xeración que medrou sen televisión; chegou a Galicia cando eu tiña 13 anos. Así que liamos o que había ó noso alcance, que eran clásicos xuvenís como *A illa do tesouro* e cousas de Salgari e de Verne. Pero tamén estiven e sigo estando moi fascinado polos cómics.

¿E cal era o seu favorito?

«Sin dúbida, o libro que lin e relín foi *A illa misteriosa*, de Julio Verne.